

Vipu-mobiili

Viljelijätukikoulutus

14.4. 2026 Kitee

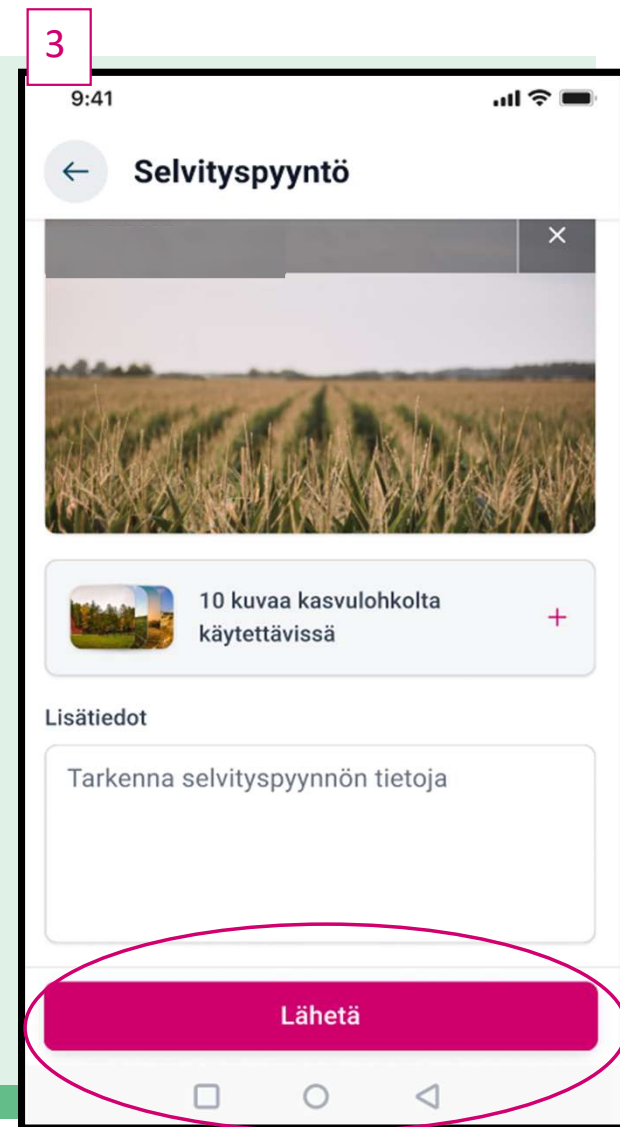
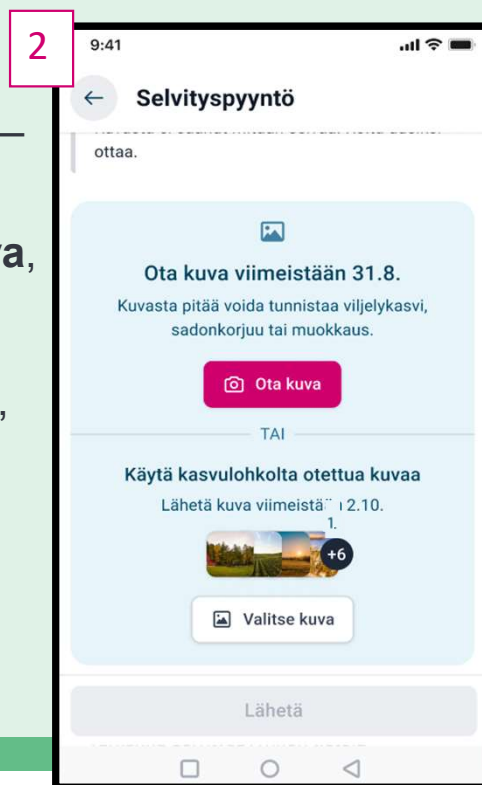
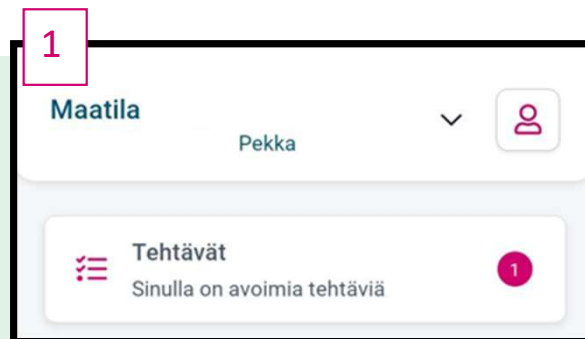
15.4. 2026 Nurmes

17.4. 2026 Joensuu

Materiaali perustuu Ruokaviraston kevään 2026 peltotukien hakukoulutukseen

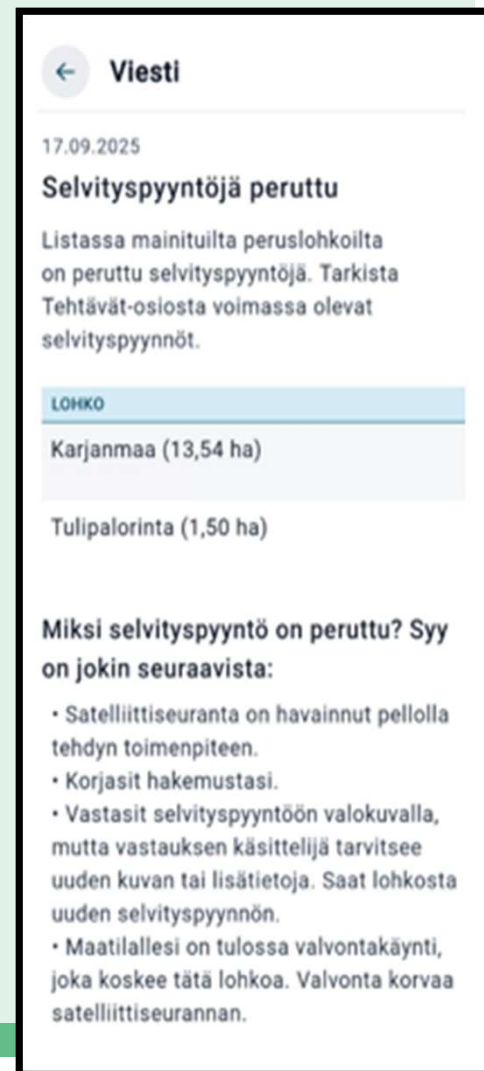
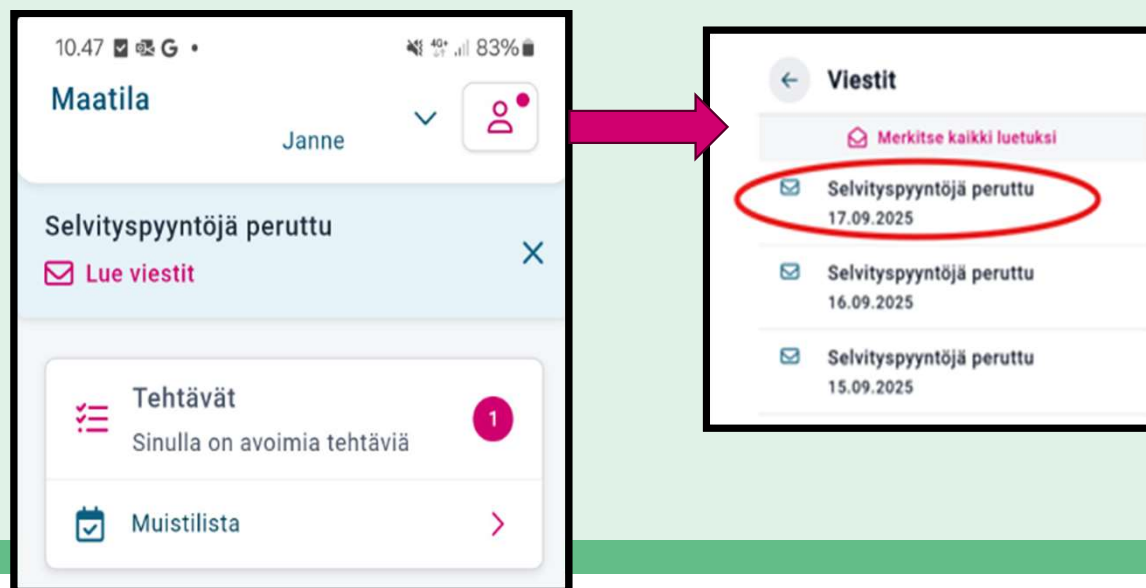
Selvityspyyntöön vastaaminen

1. Vipu-mobiilin **etusivulle** tulee ilmoitus, jos tilalla on avoimia tehtäviä.
2. Ota kuva **pellolla** selvityspyynnön Ota kuva-toiminnolla.
 - Jos lohkolta löytyy jo ehdot täyttävä **vapaakuva**, tai **aikaisemman selvityspyynnön kuva**, se tuodaan selvityspyynnölle valittavaksi.
 - Varmista kuitenkin, että kuvat vastaavat siihen, mitä selvityspyynnöllä halutaan varmistaa.
3. Muista **lähettää** selvityspyynnön vastaus eteenpäin.
 - Älä sulje sovellusta ennen kuin lähetys on varmasti lähtenyt

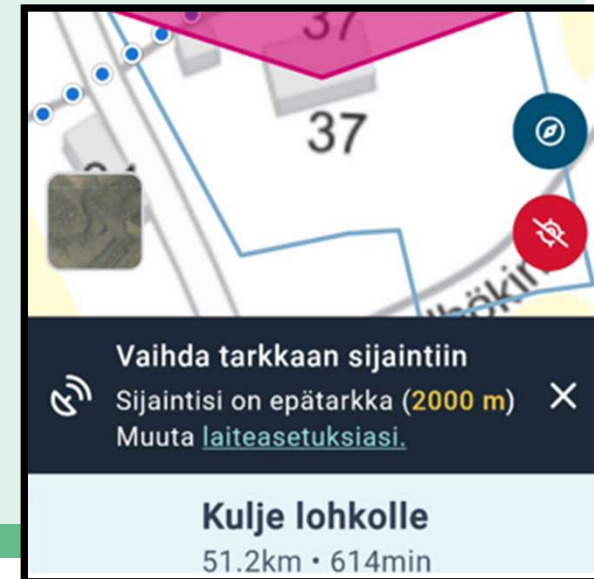
Uutta: Perutut selvityspyynnot

- Perutut selvityspyynnot näytetään Vipu-Mobiilissa viestin muodossa
 - Saman päivän aikana peruuntuneet näytetään samassa viestissä.
 - Lukemattomasta peruutusviestistä ilmoitetaan Vipu-mobiilin etusivulla ja käyttäjän profiilissa.
 - Luetut viestit säilyvät luettavissa oman profiilin kuvake, viestit.

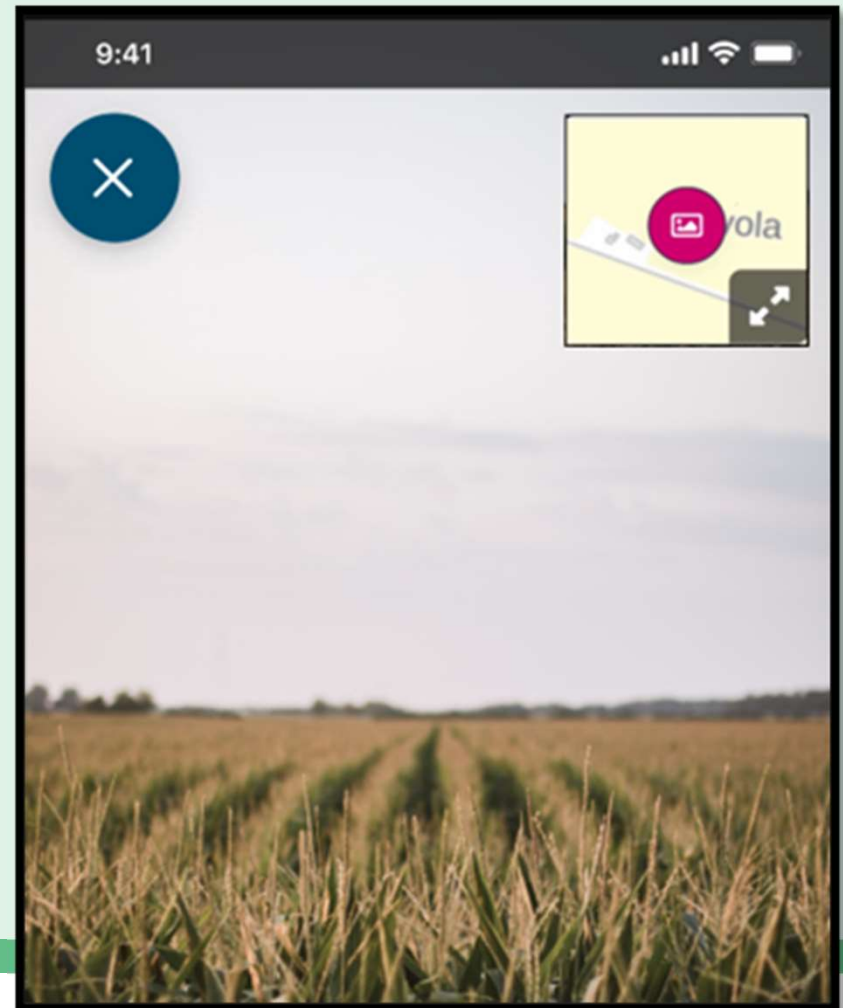
Uutta: Vipu-mobiilissa valittavissa tarkka sijainti

- Kuvan oikean sijainnin tallentuminen on tärkeää, kun vapaakuva halutaan käyttää myöhemmin selvityspyynnöllä.
 - Kuvan sijainti tulee osua lohkon rajojen sisälle, jotta sitä voi käyttää selvityspyynnöllä.
 - Jos puhelin käyttää **likimääräistä sijaintia**, kuvanottopiste tallentuu vain suurin piirtein sinne, missä kuvaaja on kuvanottohetkellä => heitto voi olla jopa **satoja metrejä**.
- Sovelluksen **käyttäjälle huomautetaan**, jos puhelimesta ei ole käytössä tarkka sijainti.
 - Huomautuksen näkymisessä on puhelinten mallikohtaisia eroja, koska myös puhelinten asetuksissa on eroja.

Uutta Vipu-mobiili näyttää sijainnin

- Kuvaa otettaessa käyttäjälle **näytetään kartta**, josta voi tarkistaa sijainnin.
 - Kuvaa ottaessa kartalla näytetään **sininen piste**, joka osoittaa kuvaajan sijainnin kartalla.
 - Kuvan oton jälkeen kartalla näytetään mihin kuvan sijainti tallentui.
- Kartan avulla on helpompi havaita heti, jos sijainnin tarkkuudessa on ongelmia.

Ohjeita Vipu-mobiilin ongelmatilanteisiin

- Poista Vipu-mobiili laitteeltasi ja lataa uusin versio sovelluskaupasta.
- Tarkista, että
 - mobiililaitteen ohjelmiston uusin versio on asennettu.
 - selain on päivitetty uusimpaan versioonsa (Androidilla Chrome ja Applella Safari).
- Kokeile onnistuuko vastaaminen toisella laitteella.
- Lisää ohjeita ja videoita löytyy osoitteesta:
<https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/vipu-mobiili/>
- Jos asia ei ratkea, ota yhteys oman kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiseen.

Vipu-mobiilin käyttäjäroolit

Maatilan asiointien käyttöoikeudet	Voi selata tietoja Vipupalvelussa	Voi hakea tukia Vipupalvelussa	Voi selata lohkotietoja Vipumobiilissa	Voi ottaa Vipumobiililla kuvia ja vastata selvityspyyntöihin	Näkee tilan maksutapahtumat Vipumobiilissa
Asiointioikeus	X	X	X	X	X
Vipu-mobiilin oikeus			X	X	
Selausoikeus	X				

Kesän 2026 selvityspyynnöt ja niihin vastaaminen

Viljelijätukikoulutus

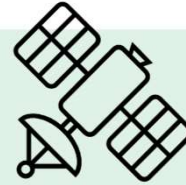
14.4. 2026 Kitee

15.4. 2026 Nurmes

17.4. 2026 Joensuu

Materiaali perustuu Ruokaviraston kevään 2026 peltotukien hakukoulutukseen

Mitä satelliitilla seurataan vuonna 2026 (1/2)

1. Lohko on maatalousmaata
 - Elinvoimakeskuksesta tehdään tarvittaessa maastokäynti

1. Kasvi on ilmoitetun mukainen
 - Koskee kaikkia kasveja
 - Rehunurmien osalta seurataan myös sitä, että kasvusto on satonurmen kaltainen

1. Lohko on niitetty tai laidunnettu ehtojen mukaisesti viimeistään 15.9.
 - Koskee kaikkia heinä- ja nurmirehukasveja sekä kesantoja
 - Koskee myös luonnonlaitumia ja ympäristösopimuslohkoja, jotka ovat pysyvää nurmea
 - Luonnonhoitonurmien ja ekojärjestelmän viherlannoitusnurmien selvityspyyntöön hyväksytään myös niitetystä kasvustosta viimeistään 15.9. vuonna **2025** otettu kuva
 - Tässä tapauksessa niittovaatimus poistuu vuodelta 2026

1. Suojavyöhykkeiden ja turvepeltojen nurmien sato on korjattu viimeistään 15.9.

Selvityspyynnön kuvavastauksesta voi herätä epäily, onko lohko enää maatalousmaata

- Saattaa aiheuttaa valvontakäynnin paikan päällä

Mitä satelliitilla seurataan ja selvityspyyntöjen aikataulu 2026

Selvityspyyntöjä lähtee viljelijälle

Hyväksytty kuvanottoaika

Tarkasteltava asia	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu
Peltotukihakemuksen muutos aika	10.6.				1.10.
Kasvustoa ei ole päätetty ennen 16.7. (kasvusto perustettu aiempina vuosina) Luonnonhoitonurmi ja ekon viherlannoitusnurmi Toisen vuoden maanparannus- ja saneerauskasvi		Viikko 29 16.7. 16.7.	3.8		6.10. 13.10.
Kasvustoa ei ole niitetty ennen 1.8. Monimuotoisuuskasvien niitto			1.8.		13.10.
Kasvi on ilmoitetun mukainen Kaikki muut kasvit (viikolla 32) Heinä- ja nurmirehukasvit (viikolla 36)		Kun kasvi on tunnistettavissa	Viikko 32		6.10. 13.10.
Kasvustoa ei ole päätetty ennen 1.9. (kasvusto perustettu vuonna 2026) Luonnonhoitonurmi ja ekon viherlannoitusnurmi				Viikko 36 3.9. 1.9.	6.10. 13.10.
Kasvustoa ei ole päätetty ennen 16.9 Monimuotoisuuskasvit				Viikko 38 18.9. 16.9.	6.10. 13.10.
Niitto, laidunnus ja sadonkorjuu viim. 15.9 Kaikki kasvit, joita koskee niitto- tai sadonkorjuuvaatimus (poikkeus siemennurmet ja ruokohelpi)				Viikko 36 15.9.	6.10. Siemennurmet kun sato korjattu

Mitä satelliitilla seurataan vuonna 2026 (2/2)

- Ympäri vuoden seurataan

- Turvepeltojen nurmi-toimenpiteen nurmet on säilytetty kyntämättä
- Natura-alueen pysyvät nurmet on säilytetty kyntämättä
- Sängenpolttokieltoa on noudatettu
- Voi tulla useampi selvityspyyntö saman vuoden aikana

Selvityspyyntö tukihakemuksen tietojen perusteella

1. Ekojärjestelmän monimuotoisuuskasvit

- Tukihaun päättymisen jälkeen tehdään **otos lohkoista**, joille lähetetään selvityspyyntö
 - Kuva kannattaa ottaa **vasta sitten, kun kasvusto on olemassa**, ei mulloksella olevasta lohkoista
 - **Kynnetystä lohkoista otettua kuvaa ei missään tilanteessa hyväksytä**

2. Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu, **katteen käyttö**

- Tukihaun päättymisen jälkeen kuvapyyntö lähtee **kaikille lohkoille**, joille on ko. toimenpide ilmoitettu
- Kuvan voi ottaa heti, **kun lohkolla on ehtojen mukainen, hoidettu kate**

3. Ruokohelpi

- Tukihaun päättymisen jälkeen selvityspyyntö **kaikille lohkoille**, joille on ilmoitettu ruokohelpi
- Kuvasta on erotuttava kesän 2026 ruokohelpikasvuston niitto tai sadonkorjuu
 - Tämän kevään sadonkorjuukuvilla ei siis voi vastata näihin selvityspyyntöihin
 - Hyväksytään kuvia, jotka on otettu aikaisintaan 16.6.2026
 - **Vastausaikaa on 15.6.2027 saakka => muistakaa vuoden 2025 ruokohelpikasvustoa koskevat selvityspyynnot**

Hakemustietojen perusteella lähetettävät selvityspyynnöt

Hakemuksen muutosaika
 Selvityspyyntöjä lähtee viljelijälle
 Hyväksytty kuvanottoaika

Tarkasteltava asia	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu – Kesäkuu 2027
Monimuotoisuuskasvit	10.6.	Viikko 27 Kun kasvusto on tunnistettavissa			1.10. 6.10. 13.10.
Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu, Katteen käyttö	10.6. Kun kate on ehtojen mukainen	Viikko 27			1.10. 6.10. 13.10.
Ruokohelpi	10.6.	Viikko 27 Kun kesän 2026 kasvusto on niitetty			1.10. 6.10. 15.6. 2027

Selvityspyyntöjä voi lähteä myös myöhemmin kesällä, jos hakemusta muutetaan

Ota aina sellainen kuva, josta kysytty asia selviää

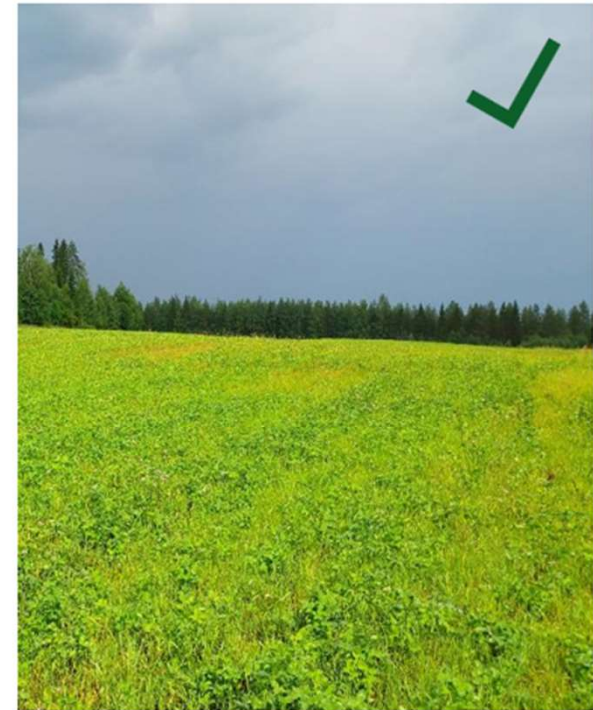

Ota kuva vasta sitten kun koko lohko on niitetty

Kuva koko lohkosta, ei jalkojen juuresta

Ota kuva valoisaan aikaan

Jos ehdon noudattamista ei pysty lähetetystä kuvasta toteamaan, käsittelijä lähettää uuden selvityspyynnön → Selkeällä kuvalla säästää vaivaa, kun pellolle ei tarvitse mennä ottamaan uutta kuvaa.

Mitä pitää tehdä kun nurmen niiton selvityspyyntö tulee

Muista aina, että selvityspyyntö vastaa kyseisen lohkon osalta normaalia valvontaa

➤ Seuraamukset ovat myös sen mukaiset

- 🌐 Jos et vielä ole niittänyt, tee se viimeistään 15.9.
- 🌐 Ota viimeistään 15.9. kuva, jossa niitto näkyy selvästi. Lähetä se viimeistään 13.10.

Älä jää odottamaan satelliitin niittohavaintoa - se ei aina havaitse sitä.

- 🌐 Jos et saa viimeistään 15.9. otettua kuvaa, josta niitto näkyy selvästi, peru lohkon tuet Vipu-palvelussa viimeistään 1.10.

Kun perut tuet itse, seuraamuksia ei tule.

Jos et tee kumpaakaan edellisistä, seuraamuksia voi muodostua.
Pahimmillaan tukia ei makseta ja vähennystä voi tulla myös tuleviin tukiin.

Älä toimi näin!

Selvityspyyntöön reagoinnin vaikutus tukimäärään 1/2

Esimerkki 1: Niiton selvityspyyntö yhdelle 3 ha lohkolle

Tilan pinta-ala 40 ha	Lohko niitetään Kuva viim. 15.9. Lähetys viim. 13.10.	Lohkoa ei niitetä, mutta tuet perutaan viim. 1.10.	Lohko niitetään, mutta kuvaa ei oteta viimeistään 15.9. TAI lähetetä 13.10. TAI ei tehdä mitään
Haettu ala (ha)	40	37	40
Pinta-alaero (ha)	0	0	3
Hyväksytty ala (ha)	40	37	37
Pinta-alaero %	-	-	8,1
Seuraamus	-	-	1,5-kertainen sanktio = 37- (37*1,5*8,1 %)
Maksetaan (ha)	40 ha	37 ha	32,2 ha
Perustulotuki (AB)	5494	5082	4464
Ympäristökorvaus	1800	1665	1463
Luonnonhaittakorvaus (AB)	8680	8029	7053
Yhteensä	15 974 €	14 776 €	12 980 €

Selvityspyyntöön reagoinnin vaikutus tukimäärään 2/2

Esimerkki 2: Niiton selvityspyyntö useammalle lohkolle, yhteensä 15 hehtaarille

Tilan pinta-ala 40 ha	Lohko niitetään Kuva viim. 15.9. Lähetys viim. 13.10.	Lohkoa ei niitetä, mutta tuet perutaan viim. 1.10.	Lohko niitetään, mutta kuvaa ei oteta viimeistään 15.9. TAI lähetetä 13.10. TAI ei tehdä mitään
Haettu ala (ha)	40	25	40
Pinta-alaero (ha)	0	0	15
Hyväksytty ala (ha)	40	25	25
Pinta-alaero %	-	-	60
Seuraamus	-	-	2-kertainen sanktio = 25- (25*2*60 %)
Maksetaan (ha)	40	25	- 5 ha
Perustulotuki (AB)	5494	3434	- 687
Ympäristökorvaus	1800	1125	- 225
Luonnonhaittakorvaus (AB)	8680	5425	- 1085
Yhteensä	15 974 €	9984 €	- 1997 €

Vuoden 2025 valvontatuloksia

Viljelijätukikoulutus

14.4. 2026 Kitee

15.4. 2026 Nurmes

17.4. 2026 Joensuu

Materiaali perustuu Ruokaviraston kevään 2026 peltotukien hakukoulutukseen

Valvonnat 2025

- Vuonna 2025 peltovalvonnan ns. kokotilavalvonnassa oli Itä-Suomen elinvoimakeskuksen toimialueella 147 tilaa (noin 2% tiloista + ELY-keskusten omat otannat)
 - Noin puolet tiloista oli myös ehdollisuuden valvontaotannassa
 - Talviaikaiset asiakirjavalvonnat ovat vielä kesken
- Satunnaisotannalla tiloja valittiin valvontaan noin 31 %, loput valittiin painotetusti
- Painotettuun otokseen valikoitumisen todennäköisyys lasketaan matemaattisella mallilla, riskitekijöinä mm.
 - pysyvän nurmen suuri ala,
 - peruslohkojen ympärysmittojen iso suhde lohkojen yhteispinta-alaan,
 - ekojärjestelmätuen **monimuotoisuuskasvit-toimenpide** sekä **avokesannon iso osuus** tilan peltoalasta
- Painotettu otanta ei kohdistunut tiloihin, jotka on valvottu viimeisen 5 vuoden aikana, ja joilla ei ole havaittu valvonnassa tukiehtopuutteita

Peltovalvonnoissa havaittuja merkittävimpiä puutteita ja laiminlyöntejä

Yleiset viljelytapaan ja pinta-alaan liittyvät puutteet:

1. Korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottovaatimuksen laiminlyönnit

- valtakunnallisesti 36,4 %:lla valvotuista tiloista
- lohko-kohtainen tukien hylkäys 50 % tai 100 %
- ei lasketa pinta-alasanktiota kerryttävään pinta-alavähennykseen

2. Kasvusto on perustettu viimeistään 30.6. riittävällä siemen- tai taimimäärällä

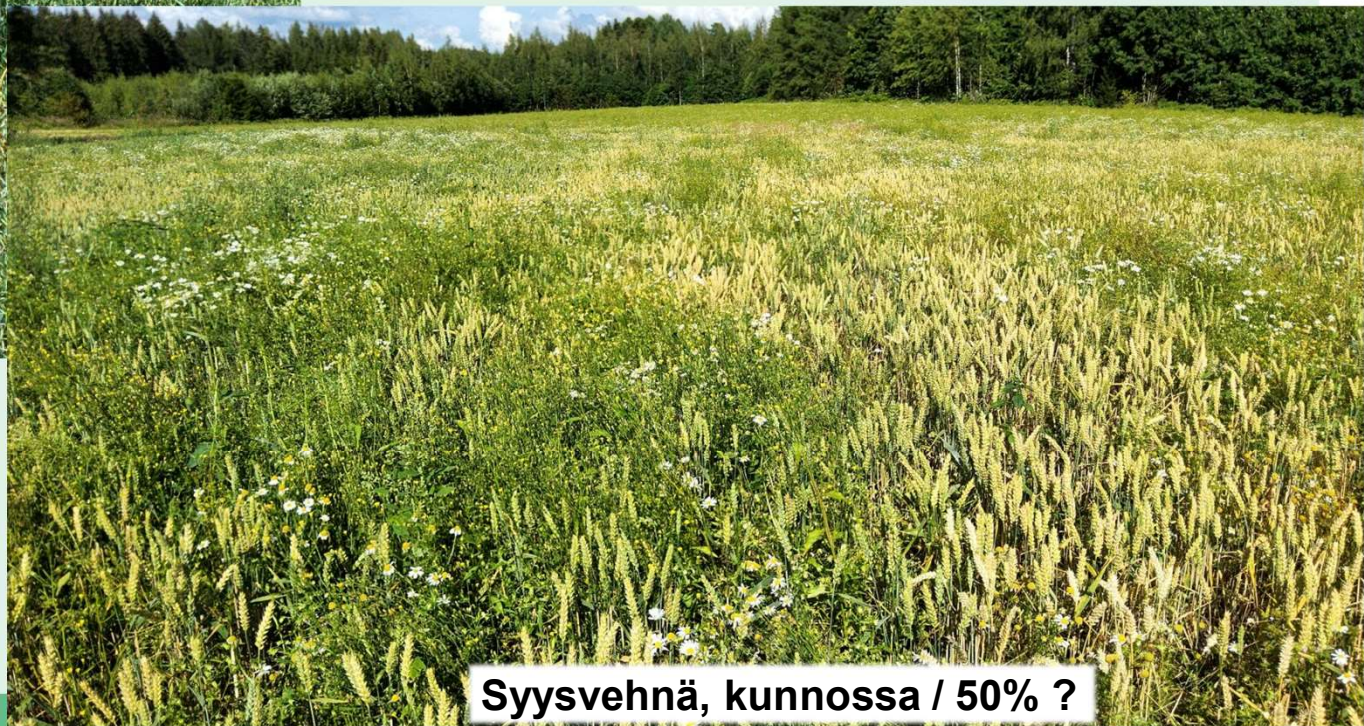
- valtakunnallisesti 19,2 %:lla valvotuista tiloista
- lohkon tuet hylätään kokonaan
- lasketaan mukaan pinta-alasanktion kerryttävään alaan

3. Lohkoilta on korjattu sato tai se on laidunnettu, uudistettu tai niitetty viimeistään 15.9. mennessä

- valtakunnallisesti 15,8 %:lla valvotuista tiloista
- nurmikasvustot, laitumet ja viherkesannot
- avo- ja sänkikesannot, jossa on kasvustoa
- lasketaan mukaan pinta-alasanktiota kerryttävään alaan

Kaura, kunnossa

Syysvehnä, kunnossa / 50% ?

Kevätvehnä, -100 %

Rehuohra, -100 % (viljelemätön?)

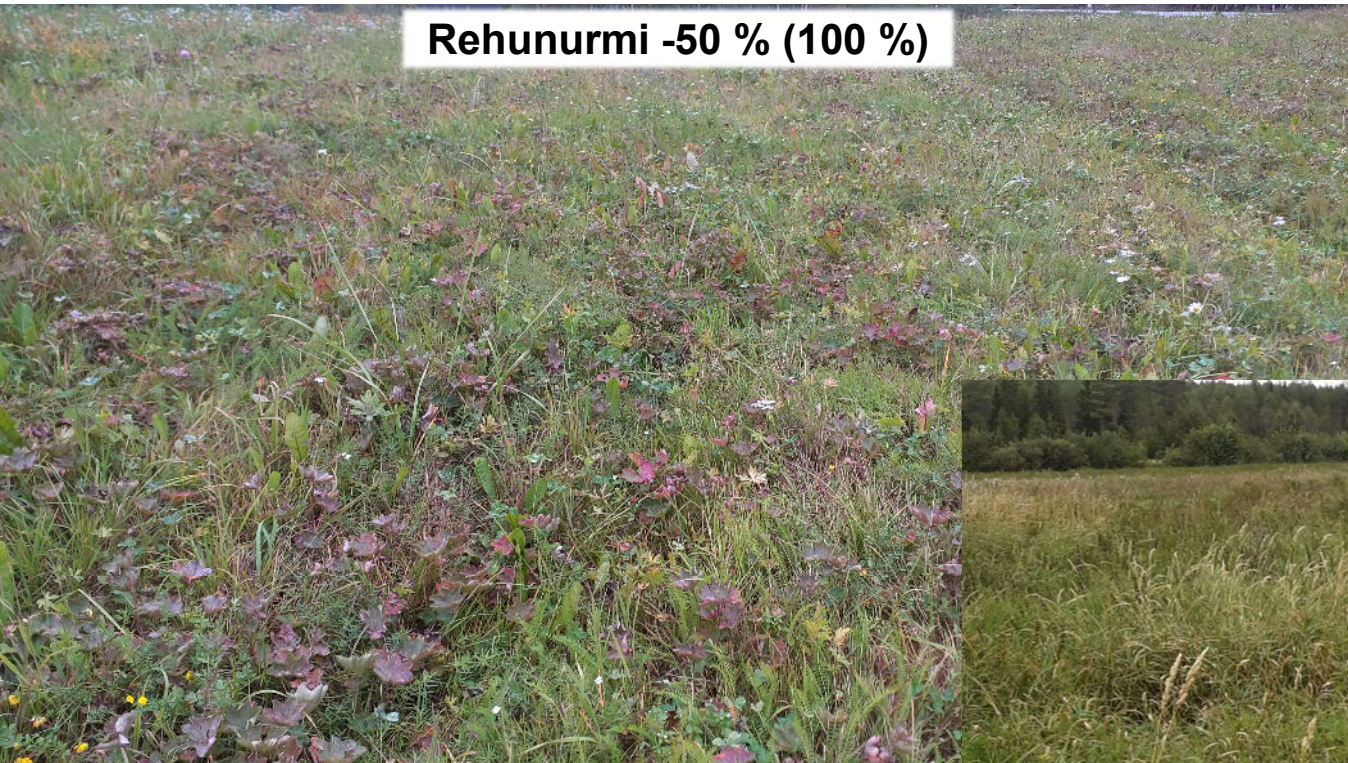
Rehunurmi ok.

Rehunurmi ok.

Rehunurmi -50 % (100 %)

Rehunurmi -100 %

4. Maatalousmaalohkoja tai lohkon osia on todettu **viljelemättömäksi**

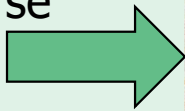
- 2025 valtakunnallisesti 0,4 %:a (n 250 ha) kaikesta valvotusta maatalousmaan pinta-alasta
- Voi olla tilakohtaisesti hyvinkin merkittävä asia
 - yleensä tiloilla, joilla todetaan viljelemätöntä alaa, on sitä runsaasti
 - hylkäykset aiheuttavat usein tilan kaikkien tukien menetykset sekä seuraaville vuosille siirtyviä seuraamuksia
 - hylkäämiset voivat olla myös takautuvia, enintään **neljään aikaisempaan vuoteen** ulottuvia
- Tuenhakija voi palauttaa lohkon takaisin viljelykelpoiseksi, mikäli **kunnostaa** lohkon viljelykelpoiseksi
 - kunnostamiseksi ei katsota kevyitä muokkaus- ja kylvötoimia, jonka jälkeen lohko on lähes heti samassa tilassa kuin aikaisemmin (pellon peruskunto palautettava => peruskalkitus, ojitukset ym...)
- Maatalousmaaksi kelpoisuus ei ole pelkästään kokotilavalvonnassa tarkasteltava asia => voi nousta esille myös satelliittiseurannassa
 - Erillinen maatalousmaatarkastelu satelliittikuvien perusteella
 - Selvityspyyntöjen kuvavastausten tarkastelun yhteydessä saattaa herätä epäily lohkon kelpoisuudesta maatalousmaaksi => voi laajentua peltovalvonnaksi

Lohkolla ei tarvitse kasvaa puustoa tai vesakkoa, että se todetaan valvonnassa viljelemättömäksi

Jos rehunurmilohkolla kasvaa vesakkoa ja se niitetään 15.9. mennessä, **ei** lohko ole siltikään maatalousmaata

5. Ekojärjestelmätuen yleisimmät puutteet

- **Luonnonhoitonurmen** kasvusto on ehtojen mukainen
 - kasvustossa on oltava heinä- ja nurmirehukasveja **yli 50 %** kasvustosta
 - siemenseoksen painosta on enintään 20 %:a typensitojakasveja
- **Luonnonhoitonurmen** niitto tehtävä vähintään joka toinen vuosi
 - Vipusta löytyy erillinen taso niitoista
- **Viherlannoitusnurmen** siemenseoksessa on vähintään **neljää eri lajia** sekä sen painosta on vähintään 20 %:a typensitojakasveja
- Viljelymuistiinpanoihin **on kirjattu viherlannoitusnurmen** siemenseoksen sisältö ja osuudet
- **Monimuotoisuuskasvien** kasvusto on kylvetty ehtojen mukaisesti => peittävä kasvusto
- **Monimuotoisuuskasvien** siemenseos täyttää asetetut vaatimukset
- Lohkokorteille **on kirjattu monimuotoisuuskasvien** siemenseoksen **kasvilajit ja niiden osuudet**

6. Ehdollisuuden yleisimmät puutteet ja laiminlyönnit

- Suojakaistapuutteet (3 m) vesistöjen varsilla olevilla lohkoilla
 - Ei saa muokata eikä lannoittaa
 - Ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita => lupa elinvoimakeskuksesta (lomake 443)
- Hukkakauraa on torjuttu hukkakauralain edellyttämällä tavalla
 - **Jokaisella viljelijällä on** hukkakauralain mukaan **velvoite** seurata lohkojensa hukkakauratilannetta
- Lanta ja pakkaamattomat orgaaniset lannoitevalmisteet on varastoitu Vna 1250/2014 5 §, 7 § ja 8 § (6§) mukaisesti
 - Lähtökohtaisesti tilalla, joilla lantaa syntyy kotieläintaloudesta, tulee olla 12 kk:n aikana kertyneelle lannalle varastointitilaa, pois lukien laidunnuksessa laitumelle jäävä (4 kk:n laskennallinen) lanta
 - Varastoista ei saa olla valumia siten, että siitä aiheutuisi ympäristö- tai vesistöriskiä
 - Lannan varastointi aumassa mahdollista työteknisestä tai hygieenisestä syystä => ilmoitusmenettely
- Vuoden 2022 jälkeen maatalousmaaksi otetulla alalla on **pysyvä nurmikasvusto**
- Kesannot on pidetty pääsääntöisesti kasvi- tai sänkipeitteisenä ja niiden vaatimuksia on noudatettu
 - Nurmipeitteisillä viherkesannoilla oltava heinä- ja nurmirehukasvia vähintään 50 % kasvustosta

Lanta tulee varastoida asetuksen 1250/2014 vaatimusten mukaisesti

Lannan varastointi ei saa aiheuttaa valumia ympäristöön

7. Muuta huomionarvoista

- Viljavuustutkimukset, ehdollisuuden ja ympäristökorvauksen vaatimusten erot
- Kasvulohkokohtaiset muistiinpanot
 - Lannoitusten merkinnät (N ja P)
 - Kasvinsuojeluaineiden käytön merkinnät
- Kasvinsuojeluaineiden käytön vaatimukset
 - Erillinen teemakoulutus 22.4.2024: <https://maaseutu.fi/pohjois-savo/ita-suomen-viljelijatuki-infot-2026/>
- Puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelun vaatimukset
 - **Orgaaninen kate:** rivin tai rivivälin katemateriaalin on katettava maan pinnasta väh. 90 %
 - Kate on pidettävä lyhyenä koko kasvukauden ajan, **myös sadonkorjuun jälkeen**
 - Mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien torjunnassa => perehdy ehtoihin
 - Makroeliöiden käyttö kasvintuhoojien torjunnassa => perehdy ehtoihin
- Säätosalaajitus, ehdoissa edellytetään toimenpiteitä
 - Kun et tee pellolla viljelytoimenpiteitä, käytä padotuskorkeutta, joka nostaa veden pinnan lohkolla mahdollisimman korkealle ja hidastaa turpeen hajoamista tai sulfaattimaan päästöjä
 - Merkinnät tehdyistä toimista **aina** lohkokirjanpitoon

Näin välttyt seuraamuksilta

- Älä ilmoita alaa joka **ei ole maatalousmaata**
- Ilmoita kasvit ja toimenpiteet oikein
 - Jos huomaat virheen, korjaa hakemusta heti
 - Kun valvonnasta ilmoitetaan, muutokset eivät ole enää mahdollisia
- Tutustu huolellisesti tukiehtoihin
 - Ja toteuta **ehtojen mukaiset** toimenpiteet
- Lue ajankohtaiset vinkit viljelijä uutiskirjeistä
- Ilmoita **ylivoimaisesta esteestä** kuntaan 15 työpäivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on mahdollinen
 - Valvonnan yhteydessä se on usein jo myöhäistä
- **Reagoi ajoissa** selvityspyyntöihin ja muihin hallinnon asiakirjapyyntöihin

Petosepäilyt

Normaali tukiehdon laiminlyönti: Kyse on tahattomasta virheestä tai huolimattomuudesta

- Tukea vähennetään

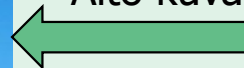
Epäily rikoksesta: Toiminta näyttää tahalliselta ja harhaanjohtavalta

- Valvonnan %-seuraamukset yleensä suurempia
- Asia lisäksi poliisille tutkittavaksi

- Joskus viranomaisella on aihetta epäillä tuen hakemiseen liittyvää rikosta
 - Tällaisia ovat esimerkiksi avustuspetokseen tai väärennykseen viittaava toiminta
- Asiasta voidaan jättää esitutkintapyyntö poliisille
- Tutkintapyyntöjä on harkinnassa ja tehty
 - Epäiltyjä asiakirjaväärennöksiä
 - Epäiltyjä kuvaväärennöksiä satelliittiseurannassa
 - Muita epäilyttäviä toimintatapoja, jotka viittaavat viranomaisen tahalliseen harhauttamiseen

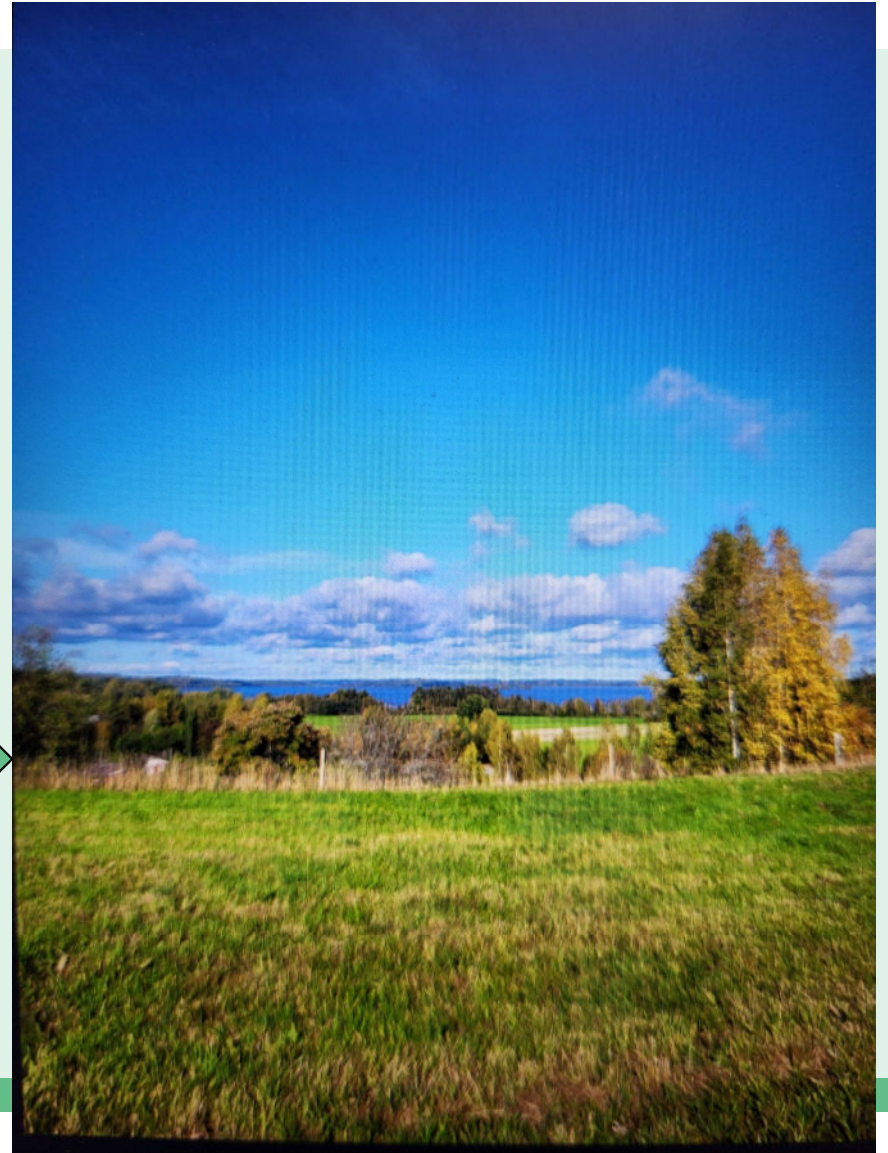
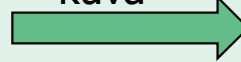

Aito kuva

vs.

Manipuloitu
kuva

Kiitos !